

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose št. 7

Cena: Posamezna št. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190
Poštno ček. račun: št. 24/12410

Leto VII. - Štev. 40

Gorica - 6. oktobra 1955 - Trst

Izhaja vsak četrtek

POZITIVNA IDEJA

Zločini komunizma so združili in še združujejo razne narode in države ter ljudi različnih svetovnih nazorov in različnih političnih in socialnih gledanj v skupno fronto zoper skupnega sovražnika. Vse te ljudi in narode združuje samo ena ideja: s skupnimi močmi upreti se strahotam komunističnega sistema in s skupnimi močmi premagati skupnega sovražnika.

Vsi ti ogroženi narodi soglašajo v odklanjanju komunizma. Odklanjajo tisti način življenja brez svobode in teptanje človeškega dostojanstva, ki ga uči ta blodni sistem dvajsetega stoletja. Gotovo je ta ideja — odklanjati sužnost in boriti se zoper njo — velika, vzvišena in občudljiva. Toda ima predvsem negativno vrednost, ker obstoji zgolj v odklanjanju nekega napačnega, škodljivega in zločinskega sistema. Tej ideji pa manjka tista sila, ki jo ima pozitivna ideja.

VELIKO VPRAŠANJE

Protikomunizem je bil sprva dovolj močna ideja, da je združil ogrožene narode v skupni borbi zoper komunizem. Pozneje, po končani vojni in revoluciji, pa ima protikomunistična ideja premalo vsebine, ker vsebuje samo nasprotovanje in odklanjanje, ne vsebuje pa tudi programa za bodočnost. Glede tega programa imajo protikomunisti razna mnenja in razne ideje in si niso edini v tem, kaj bi zgradili na strahotno velikem moralnem in materialnem pogorišču, ki ga bodo našli po zlomu komunizma v vseh deželah, ki so sedaj zasedene po komunistih.

Ali pa je sploh mogoče ustvariti edinstvo in soglasje med narodi s pomočjo neke pozitivne ideje, ki ne odklanja samo nekaj, kar je slabeša, ampak ki postavlja na mesto slabega nekaj novega, novo zgradbo, v kateri bi vsa človeška družba srečno živela? Ali obstoji taka pozitivna ideja?

ODGOVOR PIJA XII.

Na to vprašanje daje odgovor papež Pij XII., odgovor, ki je sprejemljiv za vse človeštvo in za vsakega človeka, pa naj pripada katerikoli plemenu ali katerikoli veri. odgovor, ki je sposoben združiti razne države, da bi bile močne v obrambi in v splošnem napredku. Papež pravi namreč takole: Ta ideja je ljubezen do svobode, ki jo Bog hoče in ki je v skladu z zahtevami obče blaginje. (Iz božičnega nagovora 1954).

Kratek in preprost je ta odgovor, pa vsebuje ves tisti pozitivni program, na katerem se človeštvo lahko združi, da z združenimi močmi premaga komunistične zablode in prav tako z združenimi močmi zgradi nov družabni red, v katerem bi vladala splošna blaginja.

LJUBEZEN DO SVOBODE

Ljubezen do svobode. Nič več in nič manj! Kakor vse velike resnice, tako je tudi ta silno preprosta in enostavna. Tako zelo je enostavna, da človek ostrmi pred njo in sprva niti verjeti ne more, da morejo te besede vsebovati obsodbo zločina in temelj za srečno družabno življenje. In vendar je tako!

Svoboda je ena največjih dobrin za človeka, je splošna človeška ideja in — kakor pravi papež v svojem nagovoru — je ta ideja lahko tudi ideal naravnega prava, ki naj služi kot temelj organizacije države ali držav. Ideja svobode je pozitivna, konstruktivna in duhovna ideja. Malo je stvari, v katerih bi soglašalo vse človeštvo. Toda v eni gotovo

soglašajo in to je prav v ljubezni do svobode, ki se kaže v najrazličnejših smereh: v svobodi vere in prepričanja, v svobodi združevanja, zborovanja in tiska, v svobodi gibanja, v svobodi šolanja in dela, itd.

KAKŠNA NAJ BO SVOBODA

V zadnjih dve sto letih je že marsikdo ponujal človeštvu svobodo. Spomnimo se samo na gospodarski liberalizem, ki je na vsa usta oznanjal svobodo, pa je bila ta svoboda v resnici samo svoboda bogatejšega in močnejšega, delavec pa je bil kljub visokodonečim geslom o bratstvu, svobodi in enakosti v resnici suženj moderne vrste, ki ima sicer nekatere politične pravice, pa je gospodarsko popolnoma odvisen od kapitalista.

Papež gotovo ne misli na tako svobodo v razbrzdanosti in v izkoriščanju človeka. Zato pravi papež: ljubezen do svobode, ki jo Bog hoče in ki je v skladu z zahtevami obče blaginje.

Torej more združiti in rešiti vse človeštvo samo tista ljubezen do svobode, ki jo Bog hoče in ki je položena v vest in srce vsakega zdravega in postenega človeka. Ne more pa rešiti človeštva tista svoboda, ki je Bog noče, tista svoboda, ki že ni več svoboda, ampak je nered in anarhija in zlorabljanje svobode brez ozira na božje postavbe.

Dalje pristavlja papež, da mora biti svoboda v skladu z zahtevami obče blaginje. Obča blaginja pa je stanje pravičnosti in ljubezni, spoštovanja človeške osebnosti in primerne porazdelitve duhovnih in materialnih dobrin med vse ljudi.

ZAKLJUČEK

Vse to pa zahteva krščansko socialno gibanje že od vsega svojega začetka. Zato želimo, da tako med vsemi Slovenci kakor tudi med vsemi narodi na svetu prevlada mnenje, da je treba dopolniti protikomunistično razpoloženje svobodoljubnih narodov s pozitivno idejo — z idejo ljubezni do svobode, ki jo Bog hoče in ki je v skladu z zahtevami obče blaginje.

R. SMERSU

»Družabna pravda«, 15. 7. 1955

Težek spor med Francijo in Zdr. narodi zaradi Alžira

Prejšnji teden so v Glavni skupščini Združenih narodov sprejeli z enim glasom večino sklep, da bodo na sedanjem zasedanju razpravljali tudi o Alžiru. Kakor je znano, je Alžir v ustavnem pogledu del francoskega državnega ozemlja in ne kolonija. S pravnega stališča ima torej prav Francija, ki trdi, da pomeni sklep Združenih narodov nedovoljeno vmešavanje v njene notranje zadeve. Dejansko pa vendar alžirsko prebivalstvo nikdar ni hotelo sprejeti tega stanja. Zahtevalo je neodvisnost z obljubo, da bi potem Alžir ostal v okviru francoske državne skupnosti. Zato so številne manjše države podprle sklep, naj Združeni narodi razpravljajo o francoski kolonialni politiki v Alžiru. Seveda so za ta sklep glasovale tudi vse komunistične države s Sovjeti na čelu. Francoska vlada je proti temu sklepu protestirala ter odpoklicala iz New Yorka zunanjega ministra Pinaya, kakor tudi stalno francosko zastopstvo pri Združenih narodih. Sklenila je tudi, da ta mesec ne bosta šla na obisk v Moskvo predsednik francoske vlade Faure in

BOLJUNEC V TRZASKEM BREGU — VAS DELAVCEV IN MALIH KMETOV. OB BOLJUNCU TEČE GLINŠČICA, KI S SVOJO DOLINO DAJE VTIŠ VISOKIH GORA. POD BOLJUNSKO FARO SPADAJO PEČE Z OBNOVLJENO MARIJINO CERKVIČO. SEDAJ SO DOBILI NOVEGA ŽUPNIKA GOSPODA ZUPANČIČA.

POLITIČNE NOVICE

Egipt bo dobil orožje od komunistov

Sovjetska zveza bo prodajala težko moderno orožje Egiptu in drugim arabskim državam. Isto bo storila Češkoslovaška. Egipt bi se rad maščeval za poraz, ki ga je doživel pred leti v vojni z Izraelom. To državo hočejo zdaj arabske sosedice z Egiptom na čelu zbrisati z zemljevida. Zahodne velesile, ki bi rade za vsako ceno na tem področju preprečile novo vojno, doslej niso hotele ne Arabcem ne Izraelu prodajati tolikšnih količin orožja, da bi položaj postal nevaren. Ker pa bi Sovjetom imenitno služila napetost ali vojna na Srednjem vzhodu za njihovo politiko proti utrjevanju zahodne obrambe, so s Češkoslovaki takoj obljubili Arabcem potrebno moderno orožje. Tako so spet zatajili svoje lepe besede o miru, sožitju in bratstvu med narodi.

Ben Arafa je odstopil

Francoski vladi se je končno posrečilo prepričati maroškega sultana Ben Arafa, da se je umaknil. Uradno je sicer izjavil, da se ne odpušča prestolu, vendar je zapustil Maroko in tako bo francoska vlada zdaj lahko storila nadjeljno predvi-

dene korake za pomiritev Maroka. Med temi je imenovanje regentskega sveta in nove vlade, ki bi bila resnični izraz maroškega ljudstva.

Vendar za sedaj umik Ben Arafu ni prinesel zaželenih pomiritev. Ob njegovem odhodu v soboto ni bilo sicer incidentov. Toda že v nedeljo in ponedeljek je zagorel nov upor med Ben Arafu zvestimi berbereci na pogorju Atlanta in ob špansko maroški meji. Bilo je zopet večje število mrtvih. Nastopilo je vojaštvo, da upor zatre.

Peron v Paragvaju

Peron je po dolgem času le dobil dovoljenje, da zapusti Argentino. Začasno se je nastanil v Paragvaju. Novi gospodarji v Argentini se niso hoteli omakeževati s Peronovo krvjo, temveč so ga pustili, da gre. Povsem drugače kot v nam bližnjih ljudskih demokracijah, kjer so rdeči diktatorji pomorili svoje poštene politične nasprotnike! In še nekaj. Policija je ugotovila, koliko bogastva si je nagradil Peron, ki je govoril, da je delavski voditelj in vodi socialno politiko. Z bogastvom je obisoval tudi svoje politične prijatelje, ki jim je dovoljeval umazano korupcijo. Podobno stvar opazamo povsod drugod, kjer vladajo diktatorji, katerim nihče ne sme gledati na prste. Ljudstvo strada, oni in njihovi pristaši pa se valjajo v obilju in nepoštenih umazanijah. Končno je imel Peron še neko mlado prijateljico, ki ji je dajal, kar si je pozelelo njeno srce. Zdaj je vse prišlo na dan. In kaj vse bi prišlo na dan, če bi podoben veter odpihlil še druge diktatorje? Zato pa se tako krčevito držijo na oblasti in neusmiljeno pohodijo vsakogar, ki bi se jim drznil nasprotovati.

Važno vprašanje vzgoje otrok

Med državo in Cerkvijo je vedno opaziti neko trenje, katerega bo imela glavno besedo pri vzgoji otrok. Cerkev trdi po vsej pravici, da imata družina in Cerkev naravno in božje poslanstvo in neodvzemljivo pravico, da vzgajata mladino tako, kakor zahteva njena časna in večna sreča. Država večkrat trdi, da ima ona edino pravico odločanja o vzgoji otrok.

V Rimu to vprašanje doslej ni bilo pereče, ker so bili z malimi izjemami doslej prosvetni ministri skoro vedno krščanski možje, ki niso nasprotovali poslanstvu družine in Cerkve pri vzgoji šolske in dijaške mladine. V sedanji vladi pa vodi prosvetno ministrstvo socialdemokratski minister Paolo Rossi, ki je

Neodvisna socialistična unija v Trstu

To je najnovejša oblika nekdanjega UAIŠ-a, ki je v povojni dobi bolj zrahljal slovenske vrste in ubil slovensko narodnostno zavest kot vse fašistično nasilje v preteklosti. Ako si v tisti dobi rekel slovenskim staršem, naj dajo otroka v slovenske šole, so te imenovali šovinista. Sele poznejši razkol s kominformom je nekaterim med titovci odprl oči. Maso slovenskega delavstva pa je hvaležno pobral Vidali. Ako bi ti titovci smeli o svojih zadevah ukrepati brez botrovanja ljubljanskih partijcev, bi se bili morda iz izkušenej preteklosti kaj naučili. Toda ves njihov pokret živi in umrje, ako pritekajo ali ne pritekajo denarci od tam. Poleg tega tudi veže skupaj te ljudi vse, kar se je dogajalo ob medvojnih in povojnih grozodejstvih: kraške fojbe, Ozna, ulica Carducci št. 6 in podobno. Zato za mnoge vsaj po njih lastnem prepričanju ni povratka in je treba iti po stari poti dalje, četudi v popolno razsulo. Kaj pa naj ustvari koristnega Neodvisna socialistična unija. (USI, to je Unione socialista indipendente), ki so jo ustanovili v nedeljo v tržaškem kinu Aurora znani titovski prvaki Franc Stoka, Bortolo Petronio, Eugenio Laurenti, Dekleva in Kosmina skupaj z Maggiani-jem in Cuccchi-jem, to je dvema italijanskima komunističnima disidentoma? Tržaški komunisti bodo rajši šli za Vidalijem, ki ima v Italiji zaslobo največje komunistične stranke v zapadni Evropi. Toda titovski pokret se je v Trstu tako korenito kompromitiral, da se ga je prisiljen sramovati Vidali in še bolj socialistične stranke raznih otenkov. Ker pa je prišel iz Ljubljane ukaz, da se je treba za vsako ceno povezati z Italijani, sta se jih usmili dva italijanska komunistična uskoka. Tako smo dobili novo stranko uskokov, slepcev in izdajalcev (U.S.I.), ako smemo za trenutek uporabiti izrazoslovje, ki ga je skozi deset let bruhalo titovsko časopisje na poštene tržaške Slovence.

ob zaključku debate o proračunu prosvetnega ministrstva imel za potrebno izjaviti, da mora pojasniti stališče države zaradi nekaterih cerkvenih dogmatičnih izjav na socialnih dneh v Trentu, kjer so med drugim poudarili že znane pravice in dolžnosti Cerkve in družine pri vzgoji mladine. Minister Rossi je rekel, da mora biti šola laična in da mora država uveljaviti svoj nauk glede vzgoje mladine v šolah, ki da v Italiji niso konfesionalne. Svoje laično stališče glede verske vzgoje otrok v šolah je omilil z izjavo, da država priznava katoliški veri prvenstvo zaradi njenega zgodovinskega razvoja, kakor tudi zato, ker je večina Italijanov katoliške vere. Minister je napovedal tudi nov zakon o nadzorstvu nad zasebnimi šolami, ki jih, kakor je znano, po večini vodijo razne cerkvene ustanove.

V nedeljo je ministru Rossiju odgovoril milanski dnevnik »Italia«, ki je blizu milanskemu kardinalu. Ta dnevnik pravi, da besede prosvetnega ministra Rossija niso jasne ter kritizira njegovo trditev, da mora država v šoli uveljaviti svoj nauk. Pravi namreč, da demokratska država nima in ne more imeti svojega nauka, temveč le svoje zakone, ki imajo svoj temelj v ustavi. Državi se ni treba bati konkurence katoličanov, pač pa mora sprejeti njihovo lojalno in blagodejno sodelovanje. Cerkev želi le pravico, da uči mladino večnih, od Boga razodetih resnic.

NAŠ TEDEN V CERKVI

9. 10. nedelja, 19. pobinkoština, žegnanjska: sv. Dionizij
10. 10. ponedeljek: sv. Frančišek Borgija, spoznavalec
11. 10. torek: Materinstvo Matere božje
12. 10. sreda: sv. Maksimilijan, m.
13. 10. četrtek: sv. Edvard, kr.
14. 10. petek: sv. Kalist, pm.
15. 10. sobota: sv. Terezija, d.

*

SV. TEREZIJA, roj. v Avili na Španskem 29. 3. 1515, umrla 5. oktobra 1582. leta, po popravljemem gregorijanskem koledarju, ki je prav ta dan stopil v veljavo, pa 15. oktobra. Med učenimi svetnicami zavzema prvo mesto. Še živa je bila občudovana kot čudežna žena, enako še sedaj. Njeno nestrohnjeno telo počiva na glavnem oltarju karmelitske cerkve v Albi na Španskem.

1. Starši so bili globokoverni in pobožni. V družini se je bralo vsak dan življenje svetnikov, kar je imelo velik vpliv na Terezijo. Še deklica je hotela v misijone. Dvajsetletna je vstopila v karmelitski samostan. Tu je pa skozi 20 let kaj rada v govorilnici, ko je bil čas za to določen.

govorila z domačimi vsakdanje ničemurnosti. To jo je zelo raztresalo. Na nasvet spovednikov je goreče molila, da odpravi svojo navezanost. Zresnila se je. Stopila je na pot zbranosti, molitve, ostre pokore. To jo je dvigalo v višave svetosti. Imela je velika razsvetljenja in videnja. Spisala je več knjig, ascetičnih in mističnih, a vse v skladu s cerkvenimi učeniki. Te veljajo še danes za klasične. Iz njih so zajemali odlični svetniki, kot sv. Frančišek Saleški, sv. Alfonz Ligvorij. Prav lahko bi jo nazivali »doktorico mistike«.

Uboga redovnica, brez sredstev, je ustanovila 32 samostanov.

2. V svojih spisih je podala mnogo praktičnih nasvetov tudi za vsakdanje življenje. N. pr.: Govori malo, posebno če imaš opraviti z mnogimi. — Ne opravičaj se nikdar, ako nimaš posebnih razlogov. — Ne bodi prepirljiv, posebno ne v malih stvarih. Ne govori, česar nisi dobro premislil, sicer lahko koga razžališ. — V pogovorih se oziraj tudi na duhovno življenje, s tem se izogneš praznim pogovorom. — Ne poizveduj po rečeh, ki te nič ne brigajo. — Ne misli na nepopolnosti drugih, ampak na njihove čednosti.

Tisti čas je Jezus povedal to priliko: »Nebeško kraljestvo je podobno kralju, ki je napravil svatbo svojemu sinu. In poslal je svoje služabnike, klicat povabljenega na svatbo, pa niso hoteli priti. Poslal je spet druge služabnike z naročilom: 'Povejte povabljenim: Glejte, svoj obed sem pripravil; moji volji in pitana žival je zaklana in vse je pripravljeno; pridite na svatbo!' Ti pa se niso zmenili in so odšli; eden na svojo pristavo, drugi po svoji kupčiji, ostali pa so zgrabili njegove služabnike, jih zasramovali ter pobili. Ko je kralj to zvedel, se je razsrdil, poslal svoje vojake, pokončil one ubijalce in njih mesto požgal. Potem reče svojim služabnikom: 'Svatba je pripravljena, a povabljeni je niso bili vredni. Pojdite torej na razpotja in povabite na svatbo, katerekoli najdete.' In njegovi služabniki so šli na pota in zbrali vse, katere so našli, hudobne in dobre, in svatovska dvorana se je napolnila z gosti. Ko je pa prišel kralj goste pogledat, je videl tam človeka, ki ni imel svatovskega oblačila. Rekel mu je: 'Priatelj, kako si prišel semkaj, ko nimaš svatovskega oblačila?' On pa je molčal. Tedaj je kralj velel strežnikom: 'Zvežite mu noge in roke in ga vrzite ven v temo; tam bo jok in škripanje z zobmi. Zakaj mnogo je poklicanih, ali malo izvoljenih.'*

Dobro je, kjer otroci ljubijo svoje starše; hudo, če jih prezirajo. Nad vse hudo pa je, če preziramo nebeškega Očeta.

1. Povabljeni niso hoteli. Taki smo, da imamo rajši dobro kot slabo. Saj imaš rad dobro njivo, dobro službo.

Kako pa, ko prideš do Boga? Ali se ravnaš po tem načelu? Nešteto krat si namreč postavljen pred izbiro: ali zvesto služiti Bogu — ali se pregrešno okleniti stvari. Če Boga ljubiš, se v takih primerih hitro odločiš zanj. In to je pametno, modro; saj je stvarnik več kot stvar, oče več kot njegova slika. Kaj drugega so vse stvari kot bežna slika božje moči? Kaj drugega je vse ugodje zemeljsko kot mala senca božje dobrote in sladkosti?

ŠTRAJK V SIBIRIJI

Sovjeti so leta 1949 aretirali v vzhodnem Berlinu zdravnika Jožefa Scholmerja in ga poslali v koncentracijsko taborišče, ki ni nič neznostaja za zloglasnimi nacističnimi taborišči v Dachau, Buchenwaldu in Mathausenu.

V neki knjigi (La grève de Vorkuta) popisuje taborišče v Vorkuti. Pogoji so tako nečloveški in podnebje tako nezno, da so ruski carji prepovedali izgnanstva v tiste kraje.

Med drugimi pretresljivimi stvarmi popisuje izbruh štrajka v taborišču, kakor da bi šlo za kak kapitalističen center. Ko se je razširila novica o štrajku v vzhodnem Berlinu junija leta 1953, so se naslednjega meseca uprli deportiranci. Hitro so ustanovili revolucionarne svete, odločeni, da se uprejo Sovjetom.

Nekega dne so se uprli in niso hoteli na delo, kar je spravilo v veliko zadržko stražarje, ki so bili poučeni, da so štrajki posledica kapitalističnega izkoriščanja.

Kremelj se je ravnal po zgledu kapitalistov. Poslal je na kraj upora komisijo, ki naj bi zadevo preiskala in velike vojaške sile. General je ukazal napad na taborišče in ko je bilo v boju ubitih ali ranjenih na stotine jetnikov, se je taborišče podalo po 15 dnevih štrajka.

Slo je za uboge delavce, ki so stajkali privkrat v življenju; znašli so se torej v življenjskih razmerah, kakršne so bile za delavce pred 100 leti ali v položaju ruskih sužnjev iz leta 1880. Napravili so poskus, za katerega niso imeli nobene skušnje.

Vendar, pripominja zdravnika, so bile politične posledice zelo velike. Od takrat

dalje so z delavci ravnali malo bolj človeško.

V nekaterih ozihih je bil nekdanji kapitalizem bolj človeški kot je sedanjí komunizem. Kapitalizmu se ni nikdar posrečilo organizirati tako armado brezpravnih sužnjev, kot je to storil komunizem.

Marx pravi, da je tekstilna industrija ječa, ki zapre delavca zvečer in ma vrne svobodo zjutraj. To formulo polovične sužnosti so Sovjeti zamenjali s popolno sužnostjo, ki traja ves dan in brez konca.

Da se v teh brezpravnih sužnjih porajajo revolucionarne misli proti komunizmu, zadostuje, da prebirajo Marksove spise...

Pridiga na vzpenjači

Gospa Mara se je danes prvič peljala z vzpenjačo. Zato je neprenehoma nadlegovala spovednika z radovednimi vprašanji: »Prosim, g. spovednik, kaj se zgodi, če se vrv utrga?«

»Potem bomo obviseli na drugi pomožni vrvi.« odvrne spovednik vljudno.

»Če se pa tudi druga vrv utrga, kaj potem?« vpraša zopet gospa Mara.

Iz življenja Cerkve

»Kraljestvo je utemeljeno v priznanju Boga«

Holandška katoliška ljudska stranka je predložila komisiji za ustavno reformo predlog, da naj kot uvod v ustavo postavijo naslednje besede: »Kraljestvo je utemeljeno v priznanju Boga, stvarnika in početnika vsega prava.«

Princesa-redovnica

Na Irskem je zadajega avgusta vstopila v redovno družino Misijonskih sester sv. rožnega venca 24-letna hčerka afrikanskega kralja v Orlu, princesa Ifedma. Oče jo je poslal študirat v Dublin na Irskem zdravilstvo, a dela redovnic jo je tako prevzelo, da se je odločila za redovniški poklic. Na dan njene preoblete je njen oče, ki ima pod svojim žezlom nad milijon ljudi, prisostvoval sv. maši v svoji prestolnici. V spomin na ta dogodek bo dal zgraditi na svoje stroške cerkvico.

Vse zaradi svobode vere

Sovjetske oblasti so zavrnile prošnjo paderbornskega nadškofa, da bi šel v tisti del skofije, ki politično spada pod rusko cono. V odgovoru pravijo, da se je nadškof ob priliki nekega romanja k Marijinemu svetišču v Huysburg vedel nedostojno in da je v govoru v cerkvi začel na

»Potem se sproži avtomatična zavora in kabina se ustavi ter obvisi na vrvi.«

»Ako pa tudi zavora odpove, kaj potem?«

»Potem...« je zamišljeno odvrnil spovednik in pomenljivo pogledal gospo, »potem je odvisno od tega, kako blizu ali daleč od Boga ste preživeli svoje življenje.«

Stoletnica Kneippove knjige

Letos obhajamo stoletnico, kar je svetovno znani župnik Kneipp objavil svojo knjigo o zdravljenju. Leta 1855 je župnik Kneipp prišel na novo službeno mesto Würshofen, kjer je nadaljeval s svojimi zdravniškimi poizkusi, zbiral čaje in zdravila ter se tudi sam kopal v mrzli vodi in hodil bos po sveži rosi. Mnogi, ki so dočakali visoko starost, se morajo zahvaliti Kneippovi metodi življenja. Svoje izsledke je Kneipp zbral v knjigo, katere naklada je dosegla 650 tisoč izvodov in je bila v kratkem razprodana. To zdravstveno knjigo je Slovenec posredovala Mohorjeva družba. Priredil jo je znani msgr. Podgore, ki je oskrbel tudi ponatis, ki je izšel pred par leti v Celovcu.

politična vprašanja. V resnici pa je nadškof ob tisti priliki govoril v cerkvi o molitvi, staršem pa je naročal, naj skrbijo za versko vzgojo otrok.

Rast domačih duhovnikov

Iz semenišča, v Mayidi v Belgijskem Kongu je prišlo že 100 duhovnikov. Prvo mašniško posvečenje v tem semenišču je bilo leta 1937. Trenutno je v semenišču okrog 70 bogoslovcev iz raznih apostolskih vikariatov.

Za mirno rešitev Goe

Voditelji katoličanov v New Delhiju v Indiji so na posebnem zborovanju sklenili, da pošljejo poziv vsem vernikom na Zapadu, predvsem na Portugalskem, naj storijo vse, da bi se vprašanje mest Goe rešilo na miren način.

Naša politika je na kolenih

Po številnih krajih Nemčije so za čen bivanja kancelerja Adenauerja v Moskvi imeli svete ure. V kraju Sachseln je duhovnik v nagovoru poudaril, da za zmago nad slabim ni dovolj samo spretna politika, ampak je potrebna milost božja. Naša politika pa je na kolenih, ko imamo razgovore z našim Bogom na najvišji stopnji. S tem damo mi, katoličani, največji delež naši domovini v tej zgodovinski uri.

PO SVETU NAOKROG

KITAJSKO GLEDALIŠČE JE GOSTOVALO V BENETKAH. Pretekli teden se je mudilo v Benetkah »Kitajsko klasično gledališče iz Pekinga«. Vse predstave so doživele velik uspeh. Kitajsko gledališče bo nastopilo še v Milanu, Turinu, Firencah, Rimu in Neaplju.

NAČRT ZA OGREVANJE SEVERNEGA LEDENEGA MORJA. Sovjetski učenjak Markin je izdelal načrt za ogrevanje Severnega ledenega morja. V Behrinskem zalivu, ki loči Sibirijo od Alaske in je širok 75 km, bi po njegovem načrtu sezidali velikanski jez in cel sistem črpalk na atomski pogon. Te črpalke bi črpale toplo vodo iz Tihega oceana in jo usmerile v Arktično morje. Na ta način bi se Severno ledeno morje ogrelo vsako leto za toliko toplote, kot bi jo lahko dalo 10 milijard ton petroleja.

Uresničitev tega velikanskega načrta bi bila velikega pomena za ledeno pokrajino Severnega tečaja, kjer sedaj nič ne uspeva. Razvilo bi se poljedelstvo in ljudje iz preobljundenih krajev bi našli tu ugodno točko za naselitev.

EISENHOWERJEVA BOLEZEN JE VPLIVALA NA BORZNE TECAJE. Da sta politika in gospodarstvo povezani med seboj, je pokazala zadnja Eisenhowerjeva bolezen. Na newyorški borzi so industrijske delnice občutno padle in sicer za skoraj deset dolarjev pri komadu. Posebno so prizadete delnice železne, mehanične in letalske industrije. Tudi v Londonu in v Ottavi so ameriški vrednostni papirji šli navzdol.

RADIO V ITALIJI. Italija razpolaga sedaj s 121 oddajnimi radijskimi postajami, izmed katerih so 35 otvorili šele lansko leto. Vse te radijske postaje oddajajo 370.000 ur na leto. V letu 1938 so oddajali

še 64.000 ur. Prav tako so radijski naročniki od 978.392 v letu 1938 narasli v letu 1954 na 5 milijonov 391.000. Televizijskih naročnikov so našli lansko leto 88.118. Televizijsko omrežje ima 8 oddajnih postaj. Prihodnje leto jih bo imelo že 16.

KAKSNA BO USODA KIPOV EVITE IN PERONA. Bivši argentinski predsednik Peron je pred časom naročil v Italiji dva velikanska kipa, ki naj bi predstavljala njega in njegovo ženo Evito. Ta kipa je z vsi dovršenostjo izvršil kipar Leon Tommasi v Pietrasanti, kjer so veliki skladi mramora. Kipa, ki sta 5 metrov visoka, sta sedaj že na poti v Argentino in mnogi se izprašujejo, kakšna bo njuna usoda, čim dospeta v Argentino.

Kipar Tommasi je spoznal Perona takrat, ko mu je prodal Beethovno skupino »Pastorale«, ki jo je nameraval kupiti Hitler, a je prej propadel. Tako je v Peronu vstala želja, da bi kipar Tommasi sklesal kipe za kolosalni mavzolej, ki naj bi bil visok 30 metrov. Ta dva kipa sta šele prva izmed mnogih naročenih. Kipar jih je odposlal, čeprav v negotovost, ker sta bila že plačana in, kot sam pravi, nista bila več njegova last.

»Evita Peron je drugič umrla.« tako govorijo klesarji iz Pietrasante, ki so izdelali oha kipa.

RUDNIKI POD MORJEM. Najbogatejši angleški premogovni rudnik se nahaja na odprtem morju, kakih sto metrov od škotske obale. Stroji so že prodrli 800 metrov v globino in strokovnjaki so mnenja, da se na tem mestu nahajajo bogate zaloge premoga v skupni teži šest tisoč milijonov ton. Ta zaloga bo zadostovala baje za šest tisoč let. Do vhoda v rudnik bodo speljali od obale podmorski hodnik.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

IZ BELGIJE

NA MEDNARODNEM koncertu, ki se je vršil 24. 9. na drž. konservatoriju v Bruslju, je Slovenec predstavil moški oktet »Jadrane iz Charleroi pod vodstvom pevovodja Ivana Kodeha in zapel pesmi »Slovenec sem«, »Ob večerni uri«, »Oj Doberdoba« in »Ti pobliž ja k' ne lumpaja«. Pevci so želi lepo priznanje.

PRECEJ IZSELJENCEV je bilo tudi preteklo poletje v domovini na obisku. Od nekod so prišli skupno s posebnimi vlaki. Iz Francije ob nemški meji jih je prišlo skupaj 466, iz Pas de Calaisa 87, iz Nemčije enkrat 119, drugič 190, iz Holandije 30. Prekmurcev je bilo doma na obisku 150. V domovini so jim ponekod oblasti priredile zelo slovesne sprejeme in jih pri tem skušale navdušiti za »gradnjo socializma«. Toda prvo navdušenje se je kot običajno kmalu poleglo ob živem dotiku s praktičnimi pridobitvami komunističnega raja. Zato mislimo, da so za vse koristni taki obiski: za nasprotnike komunizma, ker vidijo, kako prav so imeli, ko so se upirali temu sistemu; za pristaše, da se ohladi njih vroče navdušenje; za vse pa, da se utrdijo v ljubezni in zvestobi do domovine.

IZ FRANCIJE

PAS DE CALAIS. Tudi letos je poromala skupina slovenskih izseljencev iz Pas de Calais v Lurd, kot to delajo že nekaj let, čeprav so stroški občutni. Letos jih je poromalo 54. V Lurdu so se jim pridružili še nekateri rojaki raztreseni tam okrog ter celo neki pravoslavni Srb. Teden življenja v Lurdu je bil za vse veliko veselje in sreča, ki je prehitro minila.

IZ TABORIŠČ

ODPOTOVAL JE dne 2. okt. bivši župan in lesni industrijalec z Vrhniko Ignacij Hren s svojo soprogo Jelico, roj. Marolt, in dvema mlajšima hčerka v Cleveland. Njegove starejše hčerke Alenka, Barica in Marjetica pa so že 15. sept. odpotovale z letalom naprej, da pripravijo in uredijo prihod ostale družine.

Župan Hren je moral radi svojega protikomunističnega prepričanja in dela med vojnjo bežati pred Titovo okupacijo s svojo družino meseca maja 1945 v Italijo. Starejši sin Tomaž je bil domobranec in tudi on postal žrtev vetrinske tragedije, kljub mladosti. G. Hren je več kot 10 let okuhal bridkosti taboriščnega življenja. Zaradi boleznih sina, ki ga niso hoteli sprejeti za emigracijo, ni hotel odpotovati. V sled tega je dolga leta žrtvoval sebe in svojo družino. Zaman smo pritalski nanj, da naj odpotuje brez sina. Občudovali smo njegovo očetovsko ljubezen in pogum, s katerim je prenašal težave begunstva. Končno so tudi odgovorne oblasti obljubile, da bo takoj po prihodu v Ameriko lahko uredil vse potrebno, da dobi k sebi še bolnega sina.

Slovenski begunci se županu Hrenu in njegovi družini toplo zahvaljujemo za vse, kar nam je nudil, želimo srečno potovanje in še srečnejše življenje v novi domovini, kar so si brez dvoma zaslužili. V.A.L.

Tudi uredništvo in uprava »Kat. glas« želita večletnemu naročniku obilo božjega blagoslova v novi deželi!

IZ SLOVENIJE

DRUGA NAJVEČJA ELEKTRARNA V JUGOSLAVIJI. Pretekli teden je začela obratovati pri Zvoniku na Drini nova hidroelektrarna, ki je druga največja v Jugoslaviji. Stala je 14,5 milijarde dinarjev in ima proizvodnjo zmoglost 300 milijonov kilovatih ur letno. Elektrarno so začeli zidati leta 1948. Jez, ki so ga začeli betonirati spomladi leta 1951, je visok 42, dolg pa 166,5 m. Strojne dvorane so 20 metrov pod vodno gladino.

PRVI OBRTNISKI SEJEM V LJUBLJANI. Preteklo soboto so na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani odprli prvi obrtniški velesejem. Zastopanih je 180 razstavljalcev vseh obrtniških strok iz vse države.

Ta prvi obrtniški velesejem je pokazal, da je slovensko obrtništvo važna gospodarska panoga, ki šteje nad 15.700 obratov, 40.000 kvalificiranih delavcev ter 10.000 obrtniških vajencev.

S KOROSKEGA

DEŽELNA VLADA NA KOROSKEM je poslala vsem podrejenim uradom okrožnico z navodili o poslovanju v slovenskem jeziku. Vsi uradi morajo sprejemati tudi vloge, ki so pisane samo v slovenskem jeziku in na te vloge bodo stranke prejemale samo slovenski odgovor. — Kdaj bo postal podobno okrožnico generalni komisar za Tržaško dr. Palamara?

Vračanje jugoslovanskih beguncev in odmev svetovne javnosti

Splošno je znano, da so italijanske oblasti, kmalu po sporazumu s Titom glede Trsta, začele vračati begunce nazaj v Jugoslavijo in to početje nadaljevale, dokler niso bili storjeni primerni koraki, da se to ustavi. Med te korake upravičeno lahko štejemo spomenico, ki jo je na predlog Slovenske ljudske stranke in z odličnim sodelovanjem strankinega zastopnika sestavila in svetovni javnosti izročila Krščansko-demokratska zveza za Srednjo Evropo (CDUCE) v New Yorku. V spomenici so podrobno omenjeni primeri vračanja jugoslovanskih beguncev, ki se nikakor ne morejo spraviti v sklad z mednarodnim načelom o pravici begunca do zatočišča (azila). CDUCE je izrečno poudarila, da je treba načelo pravice do azila skrbno varovati in takoj prenehati s sleherni akcijo, ki mu nasprotuje in ki mora nujno voditi do zelo hudih posledic. Spomenica se zaključuje z ugotovitvijo, da to vprašanje ne prizadeva samo Italijo in Jugoslavijo, marveč presega državne meje in ima mednarodni značaj. Zato mora o njem odločati svetovna vest.

Tako sestavljena listina je bila s posebnim spremnim pismom, ki sta ga podpisala predsednik CDUCE prof. A. Prochazka in glavni tajnik K. Sieniewicz, poslana vodilnim političnim organizacijam in posameznim odličnim predstavnikom kršč. dem. strank v Evropi, vključno voditeljem krščanske demokracije v Italiji, dalje državnemu tajništvu US v Washingtonu, nekaterim veleposlaništvom in Rimu in pa vrhovnemu komisarju za begunce pri Združenih narodih in drugim agencijam te vrhovne mednarodne ustanove.

Odziv na spomenico je bil izredno živahen in zelo pomemben. Iz odgovorov se vidi, kako je spomenica zadela v živo in vzbudila zanimanje v svetovni javnosti. Ker so v tem primeru predvsem prizadeti naši slovenski rojaki in je celotna akcija dejansko delo SLS v begunstvu, mislimo, da bo slovensko begunsko javnost zanimalo, če nekaj več povemo o uspehu te akcije.

Državno tajništvo (zunanje ministrstvo) v Washingtonu je na spomenico odgovorilo v obširnem pismu, ki ga je podpisal pomožni tajnik za evropske zadeve Mr. Walworth Barbour.

Iz urada visokega komisariata za begunce v Ženevi je prišel odgovor g. J. Colmar-a, ki pravi, da je italijanska vlada pristala na ustanovitev skupnega odbora, ki ga bodo sestavljali predstavniki italijanske vlade in visokega komisariata za begunce pri Združenih narodih in ki bodo skupno odločali, ali je begunc pribežal iz političnih razlogov in ali naj se mu dovoli azil. V istem smislu je odgovoril tudi Mr. Elbridge Dubrow, visok uradnik pri ameriški ambasadi v Rimu. Istotako so informirali CDUCE tudi Mr. William A. Crawford, iz State departamenta v Washingtonu ter senator Paul H. Douglas.

Zapadno-evropski politični voditelji, med njimi zlasti vodilni kr-

ščanski demokrati so pokazali veliko zanimanje in zavzetost za vračanje beguncev. CDUCE je prejela celo vrsto odgovorov na spomenico, ki izražajo stališče voditeljev v vprašanju azila za begunce. Naj navedemo med njimi predsednika italijanskega senata Merzagora, nemškega zunanjega ministra Von Brentana, Francis Gutmana v imenu M. Abelin-a, šefa francoske delegacije pri Združenih narodih, in N. R. Starkeya, iz angleškega zunanjega ministrstva.

Cela vrsta krščansko-demokratskih strank v zapadni Evropi se je odzvala in izrazila solidarnost v tem vprašanju s CDUCE in po njej s SLS.

Tudi glavni tajnik avstrijske Volkspartei, Dr. Alfred Maleta se je oglašil in zagotovil CDUCE, da Avstrija hoče tudi v bodoče nuditi vso svojo pomoč uveljavljanju načela o pravici političnih beguncev do zatočišča.

V imenu italijanske vlade se je uradno zglasil v uradu CDUCE v New Yorku predstavnik italijanskega konzulata S. Giovanni Colbertai-

do in se razgovarjal o spomenici s predstavniki unije. Izjavil je, da je italijanska vlada slej ko prej pripravljena nuditi zatočišče političnim beguncem, a se brani takih, ki bi pribežali v Italijo iz gospodarskih razlogov. Da v bodoče ne bo več povoda za pritožbe, je italijanska vlada pristala na to, da vsakega pribežnika v Italijo zasliši posebna komisija (kakor je že zgoraj omenjeno) in ugotovi, ali je osebo mogoče smatrati za političnega begunca; v pritrilnem primeru bo osebi zagotovljena pravica azila na italijanskih tleh.

Upati je, da jugoslovanski komunistični oblastniki ne bodo več mogli izrabljati takih dogodkov, kakor so se odigrali na jugoslovansko-italijanski meji pred nekaj meseci, v politične namene jugoslovanskega komunizma z grožnjo, da bodo na sprotniki režima neizprosno vrnjeni, če poskusijo pobegniti v Italijo. Pri akciji, da se komunističnemu režimu to onemogoči in zagotovi varnost beguncem, je uspešno sodelovala tudi večinska predstavnica slovenske ljudske volje, Slovenska ljudska stranka, ki v tujini po najboljši možnosti nadaljuje boj za svobodo in blaginjo slovenskega naroda.

GOSPODARSTVO

Nekaj o kletih in vinu

»Prijatli, obrodile so trte vinca nam sladko.« poje naš vinogradnik v času trgatve: zlasti letos se splošno pohvali s pridelkom v vinogradih. Sedanje lepo vreme je v splošnem tudi pripomoglo, da bo to vinca zares sladko, oziroma močno. Da pa bo tudi ostalo po gradaciji in po okusu dobro, zavisi v največji meri od ravnanja z vinom »ob vendimie« (po trgatvi).

1. Da grozdje, ki ni dovolj dozorelo, ne more dati dobrega vina, je razumljivo. Pa kljub temu prav v tem mnogo grešijo naši vinogradniki, pač v strahu, da se bo zaradi gnitja, suše, čebel, os in podobno grozdje zgubilo, to pa je zmotno, ker po statistiki se z zorenjem grozdja množi tudi količina soka.

2. Dobro kapljico bomo pridelali, če grozdje ob trgatvi sortiramo. To pa storimo na dva načina: po različnih vrstah (tokaj, rezling itd.) in po kakovosti (zrelo, manj vredno itd.) grozdja. Seveda tudi kar je gnilega je treba odstraniti, da ne bo vino pozneje začelo rjaveti. Če pa grozdju odvezamo peelje, bo pa vinca zares dobro. To opravilo pa izvršimo lahko tudi s stroji, ki pa morajo biti bakreni, kajti druge kovine (železo, cink) škodujejo vinu.

3. Ko je grozdje zmaščeno, se začne proces pretvarjanja sladkorja v alkohol: to imenujemo vrenje. Da je treba črmino pustiti vsaj dva dni (in tudi ne več kot štiri dni), je splošno znano. Tako si mošt pridobi lepo barvo in primerno strdoto. Različni so pa načini ravnanja z belim moštom. Vrenje mošta brez tropin je v navadi v Brdih; zato so briška vina bele barve. Večina vin na Slovenskem pa so zavreta na tropinah, zato so taka vina rumenkaste barve akot čisto zlato. Pomankljivost vrenja brez tropin je pač v tem, da takim vinom manjka odpornosti (pomankanje čreslovine — tanina povzroča mehko vino) proti vlačljivosti in podobnim

boleznim. So pa tako vina zelo okusna in priljubljena. Zato pa mnogi izberejo srednje pot in pustijo beli mošt vreti na tropinah le nekaj časa (največ en dan); tako bo mošt pridobil na odpornosti in trdoti, in se bo prej in laže očistil, obenem pa bo ohranil v zadostni meri svetlo rumenkasto barvo, ki je najlepši kras dobrega vina.

4. V zdravih in čistih sodih se vinsko vrenje nadaljuje, dokler povsem ne zavre. Splošno je danes uveden način vrenja s kipelno veko, ki dopušča, da se vsi škodljivi plini izločijo, istočasno pa zabranjuje dostop zraka, v katerem je polno glivice različnih boleznih. Da bi tako vino postalo »zadušenost«, je prazna in neosnovana trditve neveseljih ljudi. Ko se pa vino povsem umiri in je s tem končano vrenje — mošt je postal vino —, ga pretočimo, dolijemo in zapremo. Takrat ne potrebuje več gorokote, zato naj bodo kleti hladne in zračne, da se bo čimprej očistilo.

Vino predstavlja velik dohodek našemu gospodarstvu, zato mu posvečujemo mnogo pažnje, potrpežljivosti in ljubezni.

Praznik grozdja v Gorici

Krasen jesenski dan je mnogo pripomogel, da je letošnji praznik grozdja v Gorici tako lepo uspel. Sonce in zlate jesenske barve so drugovali žlahtnemu sadu naših gričev in ravnin, občinstvo pa je z nasmehanim obrazom prisostvovalo simpatičnim slavnostim v ljudskem vrtu. Skupine fantov, deklet in otrok iz Ločnika in Koprive so v svojih pestrih narodnih nošah lepo zarajale na pripravljenem odru. Ob tej priliki so tudi prečitali imena tistih gorških trgovcev, ki so sodelovali pri tekmah za najlepšo izložbo. Nagrajeni so bili bar Candotti v ulici Carducci in bar Cremonese v ulici Mazzini, nadalje trgovine s sadjem in zelenjavo Debenjak v ulici Carducci in Firincieli na korzu Italia. Izmed restavracij pa Karel Brumat v ulici Piccini.

du Mont. Cerkev je zidana v obliki križa. Cerkev je znamenita zato, ker v njej počiva zadnji avstrijski cesar Karel. Če arjev

KULTURA

Dr. Ahčin: Sociologija Druga knjiga. Prvi snopič

V letu 1953 nam je marljivi in učeni g. univ. profesor dr. Ivan Ahčin naklonil prvo knjigo Sociologije, kjer nam je podal osnovne nauke o tej vedi na splošno in o krščanski sociologiji posebej. Tam je obdelal vprašanja: o človeku, o družbi, o družabnem redu in o pravičnosti in ljubezni, ki sta temelj družabnega reda. — Letos v juniju je izšla druga knjiga v prvem snopiču istega pisatelja Sociologije, v kateri je obdelal osnovna družabna vprašanja začenši pri prvi celici človeške družbe, družini, nato je logično razvil socialne nauke o razredih in stanovih v urejeni človeški družbi ter nam končno razvil družabni nauk o narodu, ki je živa, biološko kulturna skupnost ljudi, ki se te skupnosti zavedajo.

Seveda s tem še niso podane vse družabno ustanove v naši ozromni človeški družbi, zato bo izšel še tudi drugi snopič in morda še kaj več, ako Bog ohrani vestnega avtorja pri zdravju in moči, kar mu iskreno želimo.

Novi snopič je obširnejši od prve knjige, ima jasejši tisk, oblika je obema enaka. Natisnjen je bil v tiskarni »Federico Grote« v Buenos Aires-u, kjer tiskajo pod vodstvom preč. g. Ladislava Lenčeka tudi »Katoliške misijone«.

Vsebinsko moramo o novi publikaciji reči, da je nad vse izčrpna in temeljita. Obravnava o družini zavzema skoro pol celotnega snopiča, kjer avtor obravnava bistvo in značaj družine, razne teorije o postanku družine, njeno zgodovino od prvega početka do danes. Obširno razlaga vzroke sodobne stiske družin in nakazuje odpomoč tej stiski. Poglavje o zakonu na sploh in o krščanskem zakonu posebej, oddelek, ki obravnava o ljubezni v zakonu, o dobrinah zakona, o zmotah glede zakona zoper zarod, zoper zvestobo in zakramentalni značaj (enotnost in nerazdružnost zakona) naj bi brali in študirali vsi naši ljudje, ki so že ali se mislijo poročiti.

Tam bodo tudi naši razjasnjena vprašanja o integralnem in umerjenem feminizmu, o vrednotenju samekega stanu, ki more biti v človeški družbi velike važnosti na vzgojnem in karitativnem področju. Avtor ni seveda prezrl socialno važnega razmerja med posli in gospodarji v družinah, niti ni pozabil nakazati pomena celibata v socialnem življenju. Da bi obravnava o posameznih osebah in njihovih odnosih do skupnosti ne bila nepopolna, je avtor ob koncu še nakazal socialno razdejanje, ki ga med človeštvom povzroča prostitucija. — Z nič manjšo vestnostjo in natančnostjo sta obravnani tudi poglavji o razredih, stanovih in o narodu.

Kako je avtor razgledan po strokovnem tozadavnem slovstvu, dokazuje izkaz virov, ki so mu služili pri sestavljanju Sociologije. Samo za prvo poglavje o družini je proučil 15 dokumentov cerkvenega učiteljstva, 61 del znanstvenikov, zdravnikov, sociologov in 38 zgodovinskih pisateljev. Na tako temeljito delo, sestavljeno v težkih begunskih razmerah v daljni Argentini, smemo Slovenci biti s pravico ponosni. Tudi glede pričujočega črnača ne more ocenjevalec drugega svetovati kot: Vzemi in študiraj!

Knjigo lahko naročite v uravi našega lista. A. N.

Ljubljanska Drama v novi sezoni

Ljubljanska Drama je tik pred novo sezono. Nastopila pa bo pod novim vodstvom. Dosedanji ravnatelj Mile Klopčič je odstopil, ker se želi posvetiti le književnosti. Na njegovo mesto je bil imenovan Slavko Jan. Prav tako je dramaturga Bratka Krefta nadomestil Lojze Filipič.

Sestavljen repertoar nove sezone obsega 15 iger domačih in tujih umetnikov. Izmed slovenskih izvirnih iger bodo predvajali Cankarjeve »Romantične duše«, Levstikovega »Juntežac«, eno delo pa bo sprejeta na podlagi posebnega nagradnega razpisa. Na sporedu so še hrvaška, češka, italijanska in francoska dela.

Prešeren v angleščini

Kot plod sodelovanja angleških in slovenskih kulturnih delavcev, je izšel letos v angleškem prevodu izbor Prešernovih pesmi. Uredniško delo sta opravila prof. Anton Slodnjak z univerze v Ljubljani, ki je prispeval tudi uvod, in prof. W. K. Matthews z univerze v Londonu, ki je izdajo organiziral in tudi sam prispeval z večjim številom prevodov.

Skupno je prevedeno v tem delu 40 Prešernovih pesmi, ki zadovoljivo prikazuje celotno umetniško dejavnost Prešerna, kot tudi njegovo osebnost.

Iz Beneške Slovenije

V Učji se razmere boljšajo

Vas Učja ima približno 500 prebivalcev in leži v dolini Učje tik ob jugoslovanski meji. Dne 18. septembra je doživela izredno lep in pomemben dan. Prvič v zgodovini je ta pozabljena vasica dobila svojega duhovnika. Razumljivo, da so ga vaščani z vso slovesnostjo in prisrčnostjo sprejeli. Novi kaplan don Ferrini Vito, ki prihaja iz Nem, bo obenem tudi učitelj na tamkajšnji osnovni šoli. Do sedaj je moral duhovnik prehoditi 60 km dolgo pot, če je hotel priti iz rezijske doline do Učje. Pozimi je bilo to nemogoče zaradi strmih cest in snega.

Ljudje iz Učje so z veseljem pozdravili tudi otvoritev desetkilometerskega pasu, saj so bili dozdaj skoro odrezani od sveta, sedaj pa jim bo spet odprta pot na Zago in Bovško. Življenje v vasi bo bolj pestro, ko bodo lahko tudi iz jugoslovanske strani hodili k njim.

Podbonesec

Kmetje iz Podbonesca žalostno ogledujejo svoja polja, ker nimajo kaj spraviti za zimo. Toča jim je vzela skoro vse pridelke in tudi kostanj nič dobro ne obeta. Nešteti očetje zaskrbljeno gledajo svoje hčere, ki bodo morale kot služkinje v italijanska mesta, fantje pa v belgijske in francoske rudnike. Podobno položaj je tudi po ostalih krajih Benečije. Povsod je pridelki tako pičeli, da ne bo zadostoval za vso družino čez zimo. Zato možje in fantje odhajajo.

Mnogi se več ne vrnejo. Iz Dreke poročajo, da sta pretekli mesec umrli v Belgiji dva vaščana. Enega je podšlo v rudniku, drugega pa je zabodel z nožem neki Belgijec isti dan, ko je s svojimi prijatelji praznoval srečen povratek iz bolnice, kjer se je zdravil dalj časa zaradi nesreče, ki ga je doletela v rudniku.

Kaj sem doživela na evharističnem kongresu v Braziliji

OTOK MADEIRA

3. julija smo dospeli na otok Madeira, ki šteje 400.000 duš. Otok je portugalski. Kako živahno je na tem otoku! Izgleda kakor svetilnjak: krasne vile, hoteli, zdravilišča. Pesnik bi ponavljal:

kamor moje zre oko,
srce meni bije vroče,
da prepeval bi glasno.

Cvetje vse naokrog, cvetje in sadje. Med cvetočimi drevoredi je vse živo. Turisti se sprehajajo sem in tja, med njimi pa prodajalec v svojih nošah. Zenske v belordevih oblekah in čepicah s svežim smehljajem prijazno ponujajo vsakršno cvetje; moški hlobočbeni, pokriti s trdim slamnikom silijo banane, grozdje, drugo sadje, vezeno perilo in razne spominčke.

Čakali so naročeni avtobusi družbe Europeia in zdrdrali smo po otoku. Otok je

hribovit in nasejan s cerkvicami. V podnožju se vrste hoteli, kavarne, slaščičarne in prodajalne vsakovrstnega blaga. Nad temi se dvigajo vile, gosposke hiše, še više majhne hiše, vse opremljene z lepimi zavesami. Obdajajo jih vrtovi prenatrpani z južnim sadjem. Malo višje se začinjajo kmečke hišice. Po pašnih so trte, fižol, koruza, smokve, zelenjava in sadno drevje. Do planin je vse skrbno obdelano in zemlja je zelo rodovitna. Na planinah se pasejo majhne kravice rdečkaste barve in velike črede ovac. Cesta potem zavije med gozdove iglastega drevja. Namesto drevoreda, spremljajo cesto visoke, modre vrtnice. Ko smo se pripeljali 1500 m visoko, so bili pred nami samo še goli skalni vrhovi. Uživali smo resnično krasen razgled. Drčali smo že 4 ure. Ko smo izstopili, nas je čakalo za ovinkom novo iznenađenje. Kakih sto belo oblečenih mož je ponujalo svoje usluge. Na nekakih indijskih nosilih so hoteli posamezne ljudi, ki bi lahko lepo ležali v mreži, prenesti po nevarno drseči se poti do vrha hriba.

Mene je vleklo drugam. Na višini 230 metrov je lepa cerkev Nostra Señora

POSLOVILNI VEČER

Dne 4. avgusta, zadnji dan naše skupne vožnje, je prišel k nam na večerjo ljubonski kardinal patriarh. Naša jedilnica je bila praznično okrašena. Tudi streljiki so bili v elegantnejših oblekah. Razporejeni

